



## SZERKESZTŐSÉG

hova  
a lapba szánt kéziratok  
küldendők  
**Székelyudvarhely,**  
ev. ref. papi lakás.  
Előfizetési pénzek,  
reklamációk  
Becsek Dániel Fia  
könyvnyomdájába inté-  
zendők: Sz.-udvarhely,  
Árpád-utca 3.

# VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

<p>FŐSZERKESZTŐ: <b>NAGY KÁROLY</b>, ref. theol. tanár. FELELŐS SZERKESZTŐ: <b>VAJDA FERENCZ</b>, székelyudvarhelyi ref. pap.</p>	<p>KIADJA: <b>Az Erdélyi Ref. Egyházkerület</b> »Egyházi Értekezlete«</p>	<p>Megjelenik: <b>minden vasárnap egy iven.</b> ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor. Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.</p>
---	---	---

## Isten büntetése.

Franciaország ugyan jó messzire van tőlünk, kedves olvasóink; mégis most arra akarlak titeket figyelmeztetni, a mi ott történik. Mert az mindig tanuságos. Reánk magyarokra különösen is. Hozzánk magyarokhoz, minden nagy mozgalom nyugatról jön, a mi a francziáktól indul ki. Aztán meg a vallás dolgában is hasonlítunk hozzájuk. Náluk is, mint nálunk uralkodó a pápista vallás, sőt ott még kevesebb a protestáns, a református ember, mint nálunk. Az a dolog pedig, a mire most figyelmeztetni akarlak összefüggésben van a vallással. Mióta Kálvin utódait a hugenotákat (francia reformátusok) kiölték vagy kiűldözték Franciaországból a római egyház versenytárs nélkül uralkodott benne. Az ország sorsa Rómától függött. A nagy francia forradalom vezére Napoleon ennek veszedelmét belátva, egy olyan egyezés elfogadására kényszerítette a pápát, hogy a francia nemzet elvevén a papi javakat az ország pénztárából fizeti őket. A mivel együtt járt természetesen az, hogy az ország törvényeinek minden róm. kath. intézmény (zárdák stb.) tartozik magát alávetni s a lázongó papoktól megvonják a fizetést, vagy az országból is kiutasítatnak.

A francia köztársaság nem régiben rájött arra, hogy a teméntelen sok férfi- és női zárdáiskolákban, Mária stb. társulatokban (congregáció) olyan irányban nevelik az ifjakat és felnőtteket,

hogy azok sokkal engedelmesebb gyermekei kezdenek lenni Rómának és papjainak, mint a hazának és a haza törvényeinek. Észrevették, hogy e zárdákból és congregációból indulnak ki azok a törekvések, melyek arra czéloznak, hogy a köztársaságot megbuktassák s a régi kath. császárságot visszaállítsák. A köztársaság erre erélyes rendszabályhoz nyult. Kimondta törvényben, hogy az ifjuság nevelését kiveszi a zárdák kezéből, a zárdákat erősebb állami felügyelet alá vonja s a melyek a törvénynek engedelmeskedni nem akarnak, azokat kitiltja az országból. Tényleg sok zárda ellenszegült s azoknak most kiadták az utat Franciaországból. Am az ugynevezett szocialistapárt még tovább akar menni. Azt hirdeti, hogy a népnek semmi szüksége a vallásra s így minden erre fordított költséget tagadjon meg az ország. Combes, a miniszterelnök az országgyűlésen ezt nem helyeselte, azt mondván, hogy az államnak és népnek egyformán szüksége van a vallásra. Az e felett folyt nagy vitában igaz, hogy most még Combesnek többsége volt, de némelyek azt jósolták, hogy ez nem sokáig tart s a francia országgyűlés ki fogja mondani, hogy vallásra és egyházra szükség nincs s a költségeket megtagadja.

Csak erre várnak a papok és zárdák. Mert ha ez megtörténik, akkor könnyű losz fellázítani az egyházhoz még ragaszkodó népet s a kormány megbuktatásával újra Róma hivei s a papuralom fog diadalmaskodni. Szegény Franciaország így

hányodik a *pápista vakhitből a szociálista hitelenségbe* és viszont. E két véglet közt ingadozik folytonosan és nem tudja: melyikben van nagyobb veszedelem. Mi pedig kérdezzük: mi az oka, hogy a világnak ez egyik legnemesebb és leghatalmasabb népe nyugodt fejlődéshez nem tud jutni? A felelet ott van Mózes II. köt. XX. r. 5. versében: »*Megbüntetem az atyáknak vétkeit a fiakban harmad és negyediglen.*« — Szegény Franciaország, a hugenották véérért bünhődik. Az igaz vallást, melyet a reformáció megtisztított a pápista emberi toldalékoktól, száműzték, kiirtották hazájukból. S most nem tudnak szert tenni az élő Istenben való hitre, mert vagy a valláshoz ragaszkodnak — a mi náluk a pápistaság — s így babonába jutnak, vagy a babonától akarván megszabadulni — Isten tagadásba esnek. Mennyire betelik rajtuk nagy reformátorunknak Kálvin-nak mondása: »*az volt és az lesz mindenha Istennek méltó büntetése azokkal szemben, kik az igazságtól elhajlanak, hogy még nagyobb tévelygést bocsát rájuk, t. i. — hogy higgyenek a hazugságnak.*« Az igazságot elvetették s most a hazugságok sziklái között hányatnak.

Mi szánjuk szegény Franciaországot, de sorától féltjük szegény hazánkat, magyar nemzetünket is. A mily mértékben gyengítik itt — hol nyil-

tan hol alattomban — az igaz vallás egyházát: azon mértékben hajlik el e nemzet az igazságtól. Isten büntetése pedig nyilvánvaló: még nagyobb tévelygésbe ejt, hogy »higgyenek a hazugságnak.« *Hitellenség és vakhit*: egyforma hazugság! Kik szeretitek hazátokat, siessetek megmenteni az igaz hit bástyája: a református egyház védelme és szolgálata által. Imádkozzatok Istenhez érte, dolgozzatok érte!

(Kolozsvár.)

Nagy Károly.

## Kálvin János a Tizparancsolat-ról.

(Vége.)

### X. Parancsolat.

*Ne kívándd a te felebarátodnak házát, ne kívándd az ő feleségét, sem szolgáját, sem szolgá-lóját, sem ökrét, sem szamarát, se semmit, a melyek az övéi!*

Ezzel az Isten, kit félnünk és tisztelnünk kell, megtilt minden kívánságot a más felesége, családja, birtoka vagy bármiféle javai után. Ekként még sokkal inkább tiltja azt, hogy — még ha tisztességes ürügy alatt tehetnők is, — lest hányjuk, cselt vessünk vagy bármiféle csalárdsághoz folyamodjunk, a minek folytán akár az asszony elhagyná az ő férjével való háztartását, akár a szolgák szöknének el az ő uruk keze alól, akár

## TÁRCZA.

### Ha egy estét...

Ha egy estét másutt kell töltenem:  
Nekem az fájó, kinos gyötrelmem:  
Lelkem előtt szüntelen ott lebeg,  
Bús, hazaváró képetek!

Ha egy estét másutt kell töltenem:  
A multság sem multság nekem.  
Meg-megremegtet minden pillanat,  
Hátha ti sirtok azalatt!

Ha egy estét másutt kell töltenem:  
Nem veszik ott a hasznomat nekem,  
És azt mondják rám: rossz ember lehet,  
Nincs benne semmi szeretet!

Szabolcska Mihály.

### A világ legszebb rózsája.

Volt egyszer egy hatalmas királyné, kinek kertjében szebbnél szebb virágok voltak szemlélhetők. De a királyné minden virág felett kiváltképpen a rózsát kedvelte. Kedvelte azt annyira, hogy annak minden fajai kertjében képviselve voltak, a vadrózsától kezdve fel a legszebb, legillatosabb rózsákig, melyek a déli országok sze-

lid égalján teremnek. Kastélyának falait végtől végig rózsák futották körül, a csarnok oszlopait, az ablak ményedéseit, a folyósok minden zögét zugát rózsák tarkították, termeinek rózsák valának ékességei, alakra, színre, illatra nézve változatosak.

De gyász és félelem fogták el a kastélyt, mert a királyné halálos ágyán feküdt s az orvosok kimondották, hogy megmenthetetlen, hogy meg kell halnia.

Azonban az orvosok legbölcsebbike így szólt: »Még van egy orvosság számára, mely megmentheti. Hozzatok el neki a világ legszebb rózsáját, azt, mely a legfőbb a legszentebb szeretet kifejezése, s ha arra vetheti szemeit, előbb hogy sem megtörnének, élni fog.«

És örege és apraja hozták a rózsát minden felől, a legszebbiket melyet kertjük felmutathatott; de mégsem volt az, a legszebbik rózsza. Ama rózsának a *szeretet virágkertjéből* kellett szakítania, csak ez, csak ilyen mint a legfőbb, legtisztább szeretet kifejezése, menthette meg a haldokló királynét.

És a költők magas dalokban énekeltek a legszebb rózsáról s mindenik megnevezte a magáét. Követek küldettek minden szivhez, mely szeretett s szeretete által boldog vala, de az igazi rózsát nem találták.

Dávid és Jonathán szeretetben egyesültek, barátságukat hirdetik a századok, hűségüket magasztalják a késő unokák, — de a kívánt rózsza

másnemü javai esnének ki az ő birtokából. Rendeli, hogy az asszonyt az ő férjétől és a szolgálkat az ő uroktól hízegő beszédekkel el ne csábitsuk, se magát a férjet el ne idegenítsük az ő feleségétől, hogy aztán az eltaszított nő a miénk legyen, se az urat az ő szolgálaitól, hogy aztán az elűzött szolgálk hozzánk jöjjenek. És végre, hogy ne éljünk semmi olyan furfanggal, minőkkel a csalárd emberek szoktak, hogy ezzel mások javait kezünkre kerítsük. Mert a cselekedetet kétségtelesen tiltani kell, mikor még az akarat, kívánság, sőt a gondolat is a mások javainak bírása után, tiltva van. Hanem inkább, ha van bennünk valamelyes félelem és szeretet Isten iránt, úgy ne csupán óhajtsuk, hogy mindenkinek sértetlenül és érintetlenül megmaradjon a maga felesége és minden birtoka, hanem legyünk rajta, hogy ápoljuk is a férj és feleség egymás iránti szeretetét, buzdítsuk a szolgálkat kötelességeik teljesítésére és végre oltalmazzuk minden tőlünk kitelhető módon kinek-kinek a magáét.

Egyébiránt a tilalmat, hogy a másét ne kívánjuk, ki kell terjeszteni arra is, hogy kiki hivatása szerint forgolódjék a maga munkakörében és tegye meg, a mivel másoknak kötelességszerint tartozik. Mert a másét kívánja és tartja vissza jogtalanul, a ki nem végzi, a mit hivatásának kötelessége mások irányában reája ró.

Ez alapon a nép tartsa tiszteletben a maga királyát, fejedelmét, kormányát és minden más előljáróját; uralmukat viselje nyugodt lélekkel, a törvényeknek és rendeleteknek engedelmeskedjék

nem sirjokon terem. Hősök hullottak el szent csatában a királyért s hazaért. hazaszeretetük magasztos, haláluk édes, nincs rózsza kiomlott véröknél pirosb, de a kívánt rózsza nem e mezőn virít. Még ama csudavirág sem az, melynek ápolásában a férfi éveit és napjait áldozza fel, hosszú álmatlan éjeken, magányos hajlékban, a tudományosság tündéri rózsája, még ez sem az.

Én mondom meg, én tudom hol virágzik, szolt egy boldog anya ki kisedével karjain a királyné ágyánál megjelent. A legszebb rózsza az én kedves kis gyermekem orcáján virít, midőn ez az üdítő álomból felébred, szeméit felveti és ragaszkodó szeretetének ártatlanságával mosolyog reám.

»A rózsza« szol a bölcs, melyet emlitesz, igen szép, de van még annál szebb rózsza is.«

»Ugy van,« szolt a másik nő. Én látam azt, annál fenségesb, szentebb rózsza nincsen, hanem halavány az, mint a thearózsának levelei; a királynének arcán láttam azt. Letette volt királyi koronáját s a hosszú bánatteljes éjelen beteg gyermekét karjain hordozva járt, sirt csókolgatta és Istenhez könyörgött érte, a mint csak anya a szükség és gyötrellem idején imádkozni, könnyörögni képes.

»Szent és csudálatra méltó a fájdalom fehér rózsája; de még sem a legszebbik, nem az, mely a halálból az életre vezet.«

»Én a világ legszebb rózsáját az Urnak ol-

és megne tagadjon semmit, a mit Isten akarhatja szerint megtehet. És viszont, ezek népüknek gondját viseljék, igazságot szolgáltatassanak, ápolják a közbékét és csendességet, a jóknak oltalmazói, a gonoszoknak korlátozói legyenek s általában úgy végezzenek mindent, mint a kik a legfőbb királynak és birónak tartoznak számadással hivatalos eljárásukról. A püspökök és egyházi szolgálk híven sáfarkodjanak, az üdvösség tudományát meg ne hamisítsák, hanem Isten népével tisztán és hamisítatlanul közöljék és a népet ne csak tanítással, hanem életpéldájukkal is oktassák; szóval: járjanak úgy, mint jópásztorok az ő juhaik előtt. Viszont a nép is őket Isten hirnökeinek és apostolainak tekintse, s azt a tiszteletet adja meg nekik, a melyre Isten őket méltóvá tette és a mi életük fentartására szükséges, ne tagadja meg tőlük. A szülők a gyermekeket úgy tekintsék, mint a kiket Isten bizott reájuk, hogy táplálják, tanítsák, vezessék és embertelen s durva bánásmódjukkal azoknak lelkét el ne vadítsák és maguktól el ne idegenítsék, hanem, a mint az ő személyükhöz illik, szelidséggel és bocsánatkészséggel gondozzák és vegyék körül őket, amint viszont — a mint már előbb mondtam — a gyermekek is szülőik iránt tisztelettel tartoznak. Az ifjak tiszteljék az öreg kort, mivel az Úr azt akarta, hogy tiszteletreméltó legyen az a kor. Az öregek is mérsékeljék az ifjuság gyarlóságait saját körültekintő okosságukkal és tapasztalataikkal, melyekben azoknál gazdagabbak; ne támadjanak rájuk durva és viszálytkeltő szidalmakkal, hanem a szigort gyön-

táránál láttam« szolt a kegyes lelkész. Az angyal képében jelent meg mint buzgóságban olvadó szeraph. A fiatal leánykák az Úr asztalához járultak, megnyitandók Istennel való szövetségöket s rózsák piroslottak, rózsák halványodtak arczaikon. Egy fiatal leány állott előttem, a szeretet teljes tisztaságával nézett fel Istenhez; ez volt a legtisztább, legmagasztosabb szeretet kifejezése.

»Legyen áldott a leány!« szolt a bölcs; de még eddig egyitek sem nevezte meg a világnak legszebbik rózsáját.

Ekkor egy gyermek lépett be a szobába, a királynének kis fia; könnyek ragyogtak szemében és arczaín, egy kinyitott nagy könyvet vitt kezében, mely bársonyba kötve, és ezüstkapcsokkal ékesítve volt.

»Anyám szolt a fiú, hallgasd meg csak mit olvastam e könyvben!« És a gyermek anyja ágyához ült, és a könyvből olvasott arról, ki a keresztnek halálára adta magát, hogy megváltsa az embereket, még a meg nem született nemzetségeket is. »Ennél nincsen, ennél nagyobb szeretet nem lehet.«

És rózsaszín futá el a királyné arczaít, szeméi tiszták lettek, mert a könyvből látta előkelni a világ legszebb rózsáját, annak képét, mely *Krisztus véreből a keresztnek fáján sarjadott.*

»Látom!« kiálta. Az meg nem hal soha, ki ezen rózsát szemléli, a legszebbik rózsáját a világnak.

Andersen után.

gédséggel és tapintatal mérsékeljék. A szolgák kötelességeik teljesítésében legyenek szorgalmasak és engedelmesek uraikkal szemben; nemcsak látszatra dolgozván, hanem lélekből, mintegy Istennek engedelmeskedvén ez által. Az urak se viseljék magukat a szolgákkal szemben mogorván és türhetetlenül; szertelen durvasággal ne gyötörjék őket és ne bánjanak velük lealázóan, hanem inkább ismerjék testvéreiknek, saját szolgatársaiknak egy és ugyanazon Úrral szemben, ki az égben van. Szolgatársaiknak, a kikkel szemben kölcsönös szeretet és minden szelidséggel párosult türelem illik. Ekképen gondolja meg mindenki, hogy a saját állásában és helyzetében mivel tartozik az ő felebarátainak, és a mivel tartozik: — adja meg.

—y.

## Isten igéje.

— Az ima áldása. —

Ezsaiás 40. 31.

A próféta költői szavakban írja le az imádkozás, az Istennel való elfoglaltság áldásait. »A kik az Urban biznak, azoknak erejük megújul és szárnyakkal magasra repülnek, mint a sasok; futnak és nem fáradnak el; járnak és nem lankadnak meg.« De ez áldás csak akkor teljes, ha helyes alapon áll a mi bizalmunk, hitünk, imádkozásunk. — Mi az ima? Minden gondolatot Istennel összefűzni s mindent az ő művének tekinteni, minden kívánságunkat s elhatározásunkat neki szentelni, ez az istenfélő imádsága. Szükségünk van erre az Istennel való érintkezésre. Az emberekkel való érintkezésünk csak felületes s csak külsőségekre szorítkozik. Gondolat és érzelem világunk mélységében csak egyedül vagyunk s hogy ettől az egyedüllétől megszabaduljunk, törekszünk arra, hogy Istent keressük buzgó imádkozásban.

Hozhatsz fel bármiféle bizonyítékot. Mondhatod azt, hogy az ima nem változtatja meg Isten akaratát. Mondhatod, hogy az ima ezerszer visszatér hozzánk mint a feldobott kő. Mégis kell imádkoznod. Erzed annak szükségét? A kimondatlan vágy is lehet ima. Ne mond, hogy vársz míg a sziv viharja lecsillapul. Éppen akkor kell imádkoznod, a mikor zivatar dul lelkedben. A természet rendjét nem változtathatod meg imáddal, de átalakulhat a te nyugtalan szived csendessé és boldoggá az ima által. A csillagász ismeri az égi testek útját, a vegyész tudja azt, hogy a mindenben minden elemnek meg van a maga száma, a nemzetgazdász ismeri a nép jólétének feltételeit. Csak az értelmetlen ember hiszi azt, hogy Isten a halandó ember kedvéért s az ő tervezgetésére megváltoztatja a természetnek szép rendét.

Nem méltó a keresztyénhez az a gondolat, hogy imánk által Isten akaratját megmásíthatjuk. Hiszen akkor a mi akaratunk jobb volna, mint a változatlan örök bölcsességű Isten akaratja. Em-

ber fia! Betekinthetsz te a dolgok lételébe? Tudhatod, hogy vágyaid teljesülésekor biztosan boldog lennél? Mily önhitté s hiuvá tenne az minket, ha óhajtságunk mindig teljesülne. Ki nem emlékszik a boldog gyermekkorra, a mikor véletlenül minden kívánságunk teljesült s azt hittük, hogy az ég kegyeltjei vagyunk s hogy az imában kiváltságos talizmánt birunk, a melynek érintésére megnyílik előttünk az ég s csakis a mi kívánságunk teljesül. Azt hittük, hogy titokzatos hatalom birtokában vagyunk, a mely minden szorgalmat és munkát feleslegessé tesz. Csak akkor ébredtünk fel, a mikor jöttek a megrázó tanítások, a mikor az élet volt a tanítómester, a mikor eredménytelen volt az ima.

Az az igazi imádság, a mely fékezi s korlátozza vágyainkat s szenvedélyes kívánságunkat alázatos lemondássá változtatja. Ha a féelmes, viharos izgatottságból csendes lelki nyugalom lesz, akkor érezzük az ima áldását. Mert csakis lelki csendben s békességben ölthet szárnyakat a lélek, hogy Istenhez felemelkedhessék. Az a legszentebb élet, a melyben kevés a könnyörgés, de sok a várakozás Istenre, a mikor a kérés átváltozik hála imává.

Az isteni bölcsesség nem azért adta a halandó embernek az imát, hogy azzal mint eszközzel földi javakat szerezzen, hanem azért, hogy az ima által megtanulja azt, miként lehetünk földi javak nélkül is boldogok. Istennek nem irhatunk elő semmit. Ő az ő világhoz tartozásában nem az egyesre tekint, hanem az egész emberiség üdve, boldogsága lebeg előtte. Ugyan ki követelheti azt, hogy saját érdeke miatt a közjólét szenvedjen? Igen, legyünk alázatosak, gondoljuk meg, hogy csak parányok vagyunk a nagy mindenségben, hogy csak láncszemek vagyunk a titokzatos alkotmányban, a melyből a mindenség meg van alkotva. Ki akarná ezt a láncot merész s veszedelmes vágyaival széttörni? Tudjuk inkább meg azt, hogy a Mindenható a legjobb is, a ki azt akarja, hogy végezetül mindenek a mi javunkra történjenek.

Ha az önzés szenvedélyes kiáltása elnémul lelkünkben, csak akkor érezzük Job nemeslelkű szavának igazságát: »A jót az Istentől elvettük s a nyomorúságot nem szenvednők el?»

Erre azt az ellenvetést teheti valaki: Hogyha csak ez az ima s az Istenhez való emelkedés, akkor én mindent elvesztettem, a mi rám nézve a vallásban becses volt. Hiszen az roppant szomorú, leverő gondolat, hogy az ima nem teremti elő azt, a mi után vágyakozom. Erre csak egyet szólunk. Elvesztetted azt a bizonyosságot, hogy a te kívánságod teljesül, de e helyett kárpótlásul megkaptad azt a biztos öntudatot, hogy mindenestre az fog történni, a mi reád nézve s a közjólétre a legjobb és legáldásosabb.

Nem elég ez?

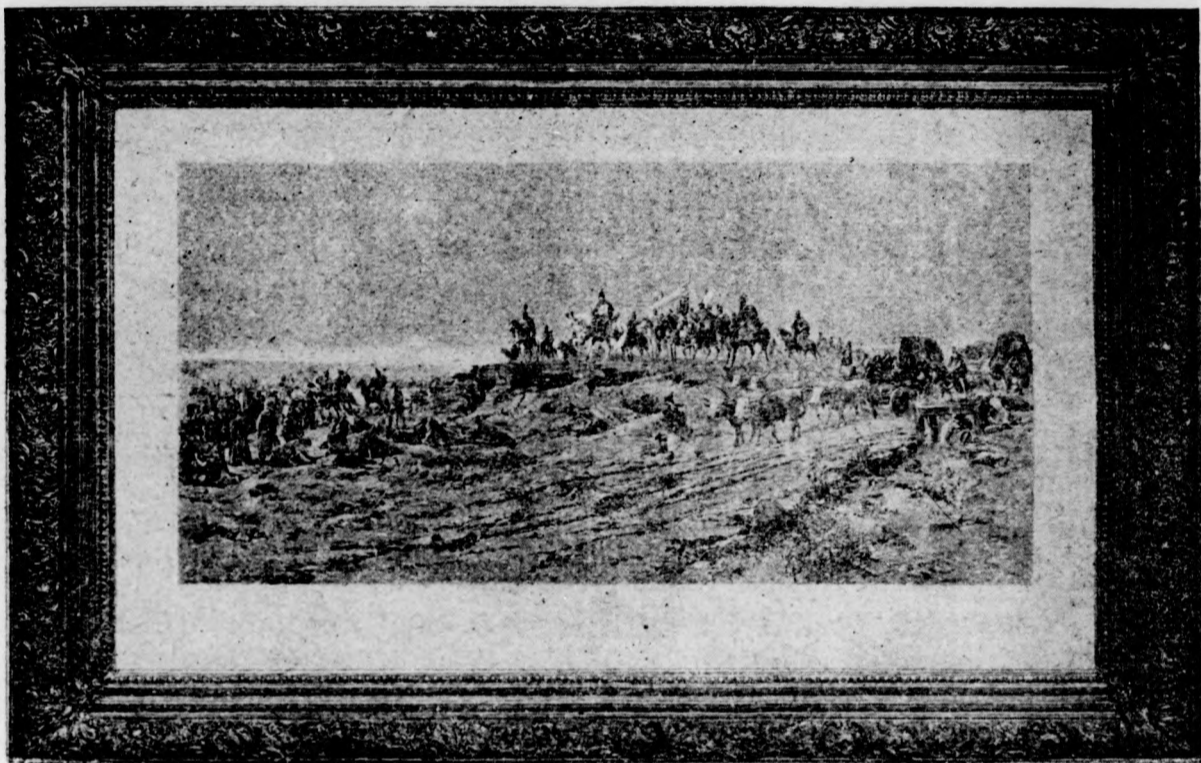
Király Béla.

## Hazai krónika.

— 1903. február 9. —

**Országgyűlés.** Az elmúlt héten tovább folyt a katonai javaslatok feletti vita. *Febr. 3-án Wolfner* Tivadar veszi védelmébe a javaslatot, ámbar nehéz szívvvel szavazza meg az ujonczlétszám fel-emelését. *Kopocsffy* Jenő már nem szavazza meg, hanem követeli az önálló nemzeti hadsereget. *Hentaller* Lajosnak nem kell az állandó hadsereg, hanem azt kívánja, hogy hozzák be a néphadserget. 1848. bizonyítja, hogy a honvédek milyen eredményeket értek el. *Febr. 4-én Bartha* Ödön kibeszélte az egész ülést. Három órás beszédében alaposan elbánt a katonai javaslatokkal. Nemcsak új terheket rak a nemzet nyakára, hanem nemzeti

ilyen közbe szólásokkal illették *Andrássyt* egész beszéde alatt. Végre a nagy zajban befejezi beszédét. Most *Rakovszky* emelkedik szólásra szemé-lyes kérdésben, és tiltakozik az ellen, mintha ő beszélt volna rá az ellenzéknek, hogy a katonai javaslatok ellen küzdjön. *Okolicsányi* László nem fogadja el a javaslatot. Követeli az új katonai jelvényeket. *Febr. 6-án* napi rend előtt *Barta* Ödön kért szót és megróttá *Andrássyt* tegnapi beszédéért. Tőle azt várná a nemzet, hogy jogos kívánalmainak szószólója legyen: és ime éppen az ellen beszél. A távollevő *Andrássyt* *Szell* K. vette védelmébe. Az ellenzék haragja most feléje fordult. Alig juthatott szóhoz. A miniszterelnök kifogyván türelméből, azt mondta, hogy az ellenzék azért nem hallgatja meg, mert nem szereti az igazságot. Erre ismét



ÁRPÁD ÉS A VEZEREK.

szempontból is nagyon káros. Koldussá akarják tenni — úgy mond — az országot, hogy elvegyék önállóságát. Határozati javaslatot ad be, hogy a kormány mutassa ki, mennyit akarnak új ágyuk beszerzésére fordítani. *Febr. 5-én* a néppárti *Trubinyi* János szintén nem járul a javaslathoz. Azután gróf *Andrássy* Gyula vette védelmébe a javaslatot. Erősen bécsi izü beszédet mondott. Az 1867-iki törvényekből azt akarta bebizonyítani, hogy a magyar ne is álmadozzék külön magyar hadseregről, mert ahhoz joga úgy sincs. A magyar nyelv használata pedig valóságos bábeli zür-zavart idézne elő a hadseregben. Az ellenzéknek sem kellett ennél több. Mint a becsületében sértett ember: úgy szállott sikra a nemzet jogainak és nyelvének védelmére. Ha egy szász képviselő beszélné így, azt kidobnák; magyar akadémikus hogy beszélhet így; az apja nem így beszélt:

szólást eresztett meg *Fejérváry* hadügyminiszterre vonatkozólag. *Fejérváry* sem maradt adós, vissza vágta, hogy *Ugron* ur beszédére nem kíváncsi, ne is fészkelődjék, mert *különben* . . . Erre aztán kitört a teljes vihar. *Fejérváryra* zudult az egész ellenzék, hogy mer fenyegetődni. Megvizsgálják az összes gyors írói följegyzéseket, hogy mondta-e a miniszter a »különben« szót, vagy nem. Az ellenzék váltig erősíti, hogy hallotta; a kormánypárt kész esküt tenni, hogy nem hallotta. Végre kisült, hogy a gyorsírók sem hallották, mert ha hallották volna, felírták volna. De már ezzel úgy eltelt az idő, hogy *Mezőssy* beszédét nem lehetett volna meghallgatni. Kimondották tehát, hogy *Mezőssy* amit elmondott, azt se mondotta el, hanem holnap fogja elmondani. *Febr. 7-én* aztán csakugyan megtartotta *Mezőssy* Béla beszédét. Nem fogadja el a javaslatot. **Javaslatot** nyújt be a béke-

szólást eresztett meg *Fejérváry* hadügyminiszterre vonatkozólag. *Fejérváry* sem maradt adós, vissza vágta, hogy *Ugron* ur beszédére nem kíváncsi, ne is fészkelődjék, mert *különben* . . . Erre aztán kitört a teljes vihar. *Fejérváryra* zudult az egész ellenzék, hogy mer fenyegetődni. Megvizsgálják az összes gyors írói följegyzéseket, hogy mondta-e a miniszter a »különben« szót, vagy nem. Az ellenzék váltig erősíti, hogy hallotta; a kormánypárt kész esküt tenni, hogy nem hallotta. Végre kisült, hogy a gyorsírók sem hallották, mert ha hallották volna, felírták volna. De már ezzel úgy eltelt az idő, hogy *Mezőssy* beszédét nem lehetett volna meghallgatni. Kimondották tehát, hogy *Mezőssy* amit elmondott, azt se mondotta el, hanem holnap fogja elmondani. *Febr. 7-én* aztán csakugyan megtartotta *Mezőssy* Béla beszédét. Nem fogadja el a javaslatot. **Javaslatot** nyújt be a béke-

létszámának leszállítása iránt. Ülés végén gróf Andrássy próbálta meg magát igazolni, de nem sok eredménnyel. A vitát folytatják.

**A király Budapesten.** Ő Felsége, a magyar király néhány nap óta Budapesten időzik. Febr. 7-én nagy udvari bál volt a budai királyi palotában, melyen a képviselőház és magyar főúri világ számos tagja vett részt.

**Hadi készülődés.** Közelebről az albánok több helyről elkergették a török biztosokat, akik a szultán megbízásából üdvös ujtásokat akartak életbe léptetni. E hírrel függ össze ama másik, hogy a déli részeken több ezredet hadi készületben tartanak.

**Toplicza,** marostordamegyei községnek 12 ezer hold fenyves erdejét 780 koronáért árverezel, mert az arányosítási költségeket nem tudta a község fizetni. A potomáron eladott erdő 2 millió korona értéket képvisel. Ha az árverést követő utóajánlattal az ügyet nem tudják megfordítani, egy egész község jut koldusbotra. Az erdőt egy oláh ügyvéd vette meg.

## Világ krónika.

**Amerikában** a legnagyobb ágyut a napokban próbálták ki. 660 font löport használtak egy lövésnél. Az ágyuval 20 mérföldre biztosan lehet célozni. Készítése 100 ezer dollárba került.

**Abessinia** afrikai országban már 1642-ben törvényt hoztak a dohányzás ellen. Jelenleg is szigorú törvény tiltja a nyílt utcán és a társaságban való dohányzást.

**A török miniszterek fizetése.** A török tenzerészetű miniszternek évi jövedelme 414,000 frankot tesz ki, többet tehát mint a nagyvezér évi jövedelme, mely 381.000 frankra rug. Ugyanennyiből él még más két vagy három miniszter. A belügy, külügy, közoktatásügy és közmunkaügyi miniszternek évi 220.000 frankkal kell megelégednie. Rosszul van fizetve a pénzügyminiszter, ki évi 193.000 frankot kap és a kincstári uradalmak minisztere, aki 138.000 frankot élvez. A 14 török miniszter összesen 3,700.000 frankot kap. Talán egyrészt ez is az oka, hogy Törökország a végromlás szélén áll.

**Bukarestben** egy új egyesületet alakítottak az ottan lakó magyar-osztrák kolónia tagjai, melynek az a célja, hogy tagjait oltalmába veszi és a hazai cégeket Románia kereskedelmi állapotáról időnkint értesíti.

**Melyik országnak** van leghosszabb vasútja. Az európai országok között Németországnak van a leghosszabb vasuti hálózata, összesen 51.672 kilom. Utána Oroszország következik, ahol a vasut 48.107 km-ert fut be. Ausztria-Magyarország a negyedik helyen át 36.883 km.-rel (1870-ben 9589 km. volt.)

## Egyházi élet.

**Egyházi estélyek.** A *székelyudvarhelyi* ev. ref. egyházközség február hó 8-án tartotta hatodik egyházi estélyét. A megjelent közönség egyrésze nem is férhetett be a koll. nagytermébe, hol az estélyek tartatnak. Az estély fénypontját *Fejes Áron* ref. tanár szép felolvasása képezte. Közreműködött a vegyesdalkör, volt zene és szavalat. Kezdő énekül: Mint a szép hives patakra; végül pedig: Áld meg Ur Isten a te népedet... egyházi éneket énekelte a közönség. Persely pénztemplomi énekes könyvek beszerzésére, 20 kor. 83 fill. folyt be. Minden fillér a szeretetnek gyümölcse. *Kolozsvári egyházunkban* ugyancsak febr. 8-án a város négy pontján volt egyházi estély. Mindenik helyen, a felolvasások mellől, nem hiányzott az egyházi ének és szavalat se. *Muzsnai egyházunkban* hetenkint pénteken este tartanak egyházi estélyeket. Ugyanitt a református és unitárius ifjuság közösen ifjusági egyesületet és dalkört is szervezett. Szép jele ez is a vallásos élet ébredésének és felekezeti békének. Azon örvendénénk, ha minél több helyen látnók kigyulni a vallásos élet emez őrtüzeit.

**Egy áttérő szép alapítványai.** Léderer Károly törökszentmiklósi nagybirtokos a zsidó hitről az ev. református vallás kebelébe lépett. A keresztelés nagy ünnepélyességgel ment végbe, amely alkalommal Léderer több ezer koronára rugó kegyes alapítványt tett a két ref. testvéregyház javára. — Óhajtható volna, hogy mennél többen, — akár zsidók, akár katolikusok — követnék példáját, hogy a magyar társadalom az evangélium tiszta forrásából merítve, mindnyájan az igazi Isten- és emberszeretet parancsait szolgálhatnók és másrészt elősegíthetnók a sokféle szakadozott magyar társadalom egységesítését.

**Mitrovics Gyula halála.** A debreczeni nagy egyház egyik tudós és kedvelt lelkésze: Mitrovics Gyula meghalt. Előbb sárospataki theol. tanár volt, s 1896-ban választotta meg a debreczeni egyház. Az irodalomnak is buzgó munkása volt. Halála nemcsak családjára, hanem egyetemes ref. egyházunkra nézve is nagy veszteség. Nyugodjék csendesen.

**Jótekonyság.** Dr. Nagy Sámuelné sz. *Szolga* Irén a patakfalvi ref. egyháznak közelebről egy 50 kor. értékű urasztali terítőt adományozott. Ezzel csak eddigi kegyes adományait tetézte, mert ezt megelőzőleg is adományozott már a nevezett egyháznak: 1893-ban egy urasztali kelyhet 80 k. értékben; 1900-ban férjével együtt egy szép papi ülőszéket készítettek a templomban 60 kor. értékben; ugyanezen évben adományozott egy szép kathetra takarót 100 kor. értékben. Özv. *Csetri* Sámuelné, sz. *Lugosi* Borbára az ó-tordai ref. egyháznak toronyépítésre 2000 ezer koronát adományozott. *Mohay* Kálmán és neje *székely-földvári* lakosok, az ottani ref. egyháznak 200 kor. értékű szép urasztali terítőt ajándékoztak. E kegyes adományok önmagukban hordják ugyan legfőbb jutalmukat, de nyilvánosságra hozva, szolgáljanak buzdításul az egyház iránti szeretetre.

**Amerikában,** nem kevesebb, mint 100 ezer magyar református ember él, de ebből a rettentő nagy számból alig 3 százalék részesül lelki gondozásban. Az amerikai magyar ref. egyháznak száma jelenleg 19. Így lesz a magyar hazátlanná és vallástalanná.

**A pápa arany koronája.** A »Magyar Szó« czimű ujság írja a következőket: XIII. Leót, pápává választásának 25-ik évfordulója alkalmából, e hónap 20-án arany koronával fogják hivei meglepni. Az egész világ katolikusai között nyújtottak erre az arany koronára. Legtöbb gyűlt be Olaszországban: 18.331 lira, utána jó Magyarország: 17.000 lirával. A többi országok így következnek: Portugália 5.140 lira, Franciaország 5.099 lira, Ausztria 3.081 lira, Belgium 2.009 lira, Nagy-Británia 952 lira, Németország 815 lira, Spanyolország 619 lira, Svájc 362 lira, Görögország 255 lira, Törökország 80 lira, »Magyarország boldog ország« — mondják ezek a hamiskodó számok a járatlan, felszínes kérdezőnek — vagyonosabb, mint Belgium, Nagy-Británia, Svájc és Ausztria. »Nem igaz! hazugság! — Magyarország nem tej-mézzel folyó föld, hanem szegény nyomorgó ország, melynek legutolsóinak kellene lennie ebben a sorrendben, a hol az első helyet foglalja el. Hogy mégis legerősebb jár, az egyebet jelent azt, hogy a legkatolikusabb ország Európában. Katolikusabb Portugáliánál, Spanyolországnál, Ausztriánál és valamennyi nyíltan katolikus államnak kikiáltott országnál. A papok vezetik a népet, a nép utolsó falat kenyérre való fillérjét áldozza fel, vakon indul a papja után. »Magyarország szomorú ország.«

**A Bethlen főiskola** jeles tanárát, *Váró* Ferenczet súlyos veszteség érte. Szeretett neje *Szabó* Mária életének 48. évében, február 8-án, más létre szenderült. Férjén kívül öt gyermeke és rokoni siratják. Hült tetemeit Nagyenyedről Szombathalvára szállították és ott helyezték örök nyugalomra. Az örök világosság fényeskedjék neki!

## Családi élet.

Oh mily áldott a családi élet,  
Lelkünk benne mindig újra éled;  
Valahányszor sors vagy ember bántja  
Visszatér ott kedve, vidámsága.

Élet harcán hogy ha sebet kaptunk,  
A családban mindig van balzsamunk:  
Melylyel gyógyitgassa a vert sebet,  
S ápolásán csakhamar beheged.

Mi is volna a világon egyéb —  
Mely enyhítné az élet keservét:  
Mint a hű család s a kedves otthon,  
Úde forrás ők e sivatagon . . . .

S mikor már lemenni kezd a napunk,  
És mi eltörődve összehullunk:  
A halálos ágy is megkönnyebbül,  
Ha az ő szerelmök vesz ott körül . . .

Istenünknek áldott intézménye!  
Üdvödnék ne legyen soha vége:  
Mig az ember ezt a földet lakja,  
Légy te jó nemtője és vigasza . . . . !

Dénes József.

## Árpád és a vezérek.

A »Könyves Kálmán« r. társaság engedélyével bemutatjuk olvasóinknak *Feszty* Árpád, magyar festő-művésznek gyönyörű kivitelű képét: *Árpádot, a vezérekkel*. Azt a jelenetet ábrázolja képünk, midőn Árpád a Kárpátok bérceit átlépve, egy magaslatról, a vezéreknek megmutatja a szép magyar hazát. Nagy és nehéz küzdelmek árán szerezték meg őseink e hazát; megtartása a mi feladatunk.

## Vegyes hírek.

**Egy főuri nő halála.** Ez évi jan. 30-án halt meg 85 éves korában Gróf *Károlyi* Györgyné sz. *Zichy* Karolina. Egyike volt ezen főuri nő azon hazafias, lelkes honleányoknak, kiknek neve fénylő betűkkel van beírva a nemzet történetében. Gróf *Károlyiné* a szabadságharcz kezdetekor igen nagy összegekkel járult a honvédsereg szervezéséhez. Az 1849-iki kemény télben, mikor a honvédek a Gellért hegy déli oldalán sánczot ástak, a grófné és nővére nemzeti szín pántlikás egyszerű magyar ruhában hordották a fagyos földet. Mikor *Kossuth* Pestre bevonult az ő négy lovas kocsiján ült; maga pedig több mágnás hölgygyel eleibe ment üdvözölni. A szabadságharcz leveretése után, Genfben az ő támogatásával alapítottak egy magyar nyomdát, hol a magyar érdekeket szolgáló könyveket nyomták. Sok ilyen honleányt adjon Isten hazánknak, s akkor aztán a jó magyar hazafiaknak sem leszünk szükiben.

**Leégett** Köviben a ref. egyház külön épített tornya és a benne elhelyezett két harang is megsemmisült. A nagyobb harang, melyet a múlt évben avattak föl, husz métermázsza volt. A tűz ismeretlen okból keletkezett.

**Harminczkét évig** volt *Kirof* Demeter, komlói lakós kisebb nagyobb megszakításokkal a fegyházban. Most aztán meghalt 56 éves korában, tehát, az Isten által adott drága szabadságot csupán 24 évig élvezte, ha ugyan lelkiismerete engedte volna nyugodni.

**Hamis száz koronás** bankjegyeket találtak Győrben. A nyomozat szerint, a gyanu egy ottani, vidéki korcsmárost terhel.

**Oriási égés** volt a napokban Budapesten. Leégett a New-York palota. A kár kétszáz ezer koronára megy, de ez megtérül, mert négy és fél millió koronáig volt biztosítva.

**Csuda leány halála.** Budapesten most halt meg egy nagykorósi születésű tizenegy esztendőös kis leány, a ki 130 klgmot nyomott. Egy élelmes zsidó, mint csudaleányt mutogatta. Sok nézője is volt, de szivszélhűdés véget vetett életének.

**Nők a közpályán.** Bern városában 451 egyetemi hallgató iratkozott be az orvosi szakra, s ebből 252 nő, Német- és Oroszországban több nő tőzsde ügynöknek csapott fel. Belgiumban sok nő, mint váltó-őr szerepel, de fizetésük oly kevés, hogy alig tudnak megélni. Talán a családi

élet mégis minden közpályánál boldogabb otthont nyujtana. Szinte érthetetlen, miért hagyják ezt el mégis a nők?

**A gyilkos, mint feljelentő.** *Vékás* Balázs szőlőcsász, beállított a napokban a csendőrséghez és jelentette: »Csendőr urak, a hegyen megöltek egy legényt!« A csendőrök azonnal kisettek a szőlők közé s az egyik árokban csakugyan megtalálták *Böszörményi* Antal macskási legény holttestét. A nyomozás során aztán kiderült, hogy a gyilkos maga a följelentő, *Vékás* Balázs. *Böszörményi* Antal ugyanis fölvette mintegy 1000 koronát kitevő örökséget a kolozsvári árvaszéknél. Ezt tudta *Békás* s a mikor a legény kunyhója előtt elhaladt, becsalta magához, pálinkával leitatta s doronggal agyonütötte. A gyilkos császt letartóztatták.

**Becsapott kivándorlók.** A kivándorlási ügynők lelketlen üzérkedésének újabb áldozatai vannak. Négy fogarasmegyei oláh legény: *Boldea Miklós*, *Krisztean Vizalon*, *Tordean János* és *Bolován János* az ősszel valami kivándorlási ügynökséggel lépett összeköttetésbe. A legények szülői csekélyke birtokukra pénzt vettek fel, hogy fiaik kimehessenek Amerikába. A kivándorlási ügynökség bezsebelte a négy oláh legénytől a pénzt, s aztán utleveleket küldött nekik. A legények utra keltek az ígéret földje felé. *Oderbergig* szerencsésen el is jutottak, itt azonban kiderült, hogy a kivándorolni igyekvők valamennyien katonakötelesek. A csendőrség letartóztatta a négy oláh legényt s átadta a budapesti kir. ügyészségnek, honnan tegnapelőtt a brassói kir. ügyészséghez szállították. Ebből sokan okulhatnak.

**Az angolok Kolozsváron** egy nagyobb szabású posztógyárat szándékoznak felállítani.

**300 gyermek kitüntetése.** Érdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekeket szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassák. Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharcosa *Mauthner Ödön* cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növényt osztott ki továbbnevelésre gyermekek közt, most pedig diszes éremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolt virágokat mutatták be. Mint értesülünk e héten ismét 5000 cserép jácintot osztott ki közöttük *Mauthner Ödön*, kinek a kertészet terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttét köszönhetjük. *Mauthner* nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvainak kitünő minősége révén is rászolgált az általános elismerésre és büszkén vallhatjuk, hogy Európa három elsőrangú és legnagyobb magkereskedőinek egyike *Mauthner Ödön*. T. olvasóink b. figyelmébe ajánjuk legujabban megjelent igen gazdag tartalmu képes magárjegyzékét, melyet szívesen ingyen küld az érdeklődőknek.

**Törhetetlen üveg.** Valami *Kanföld* nevű bajor üveges azt hirdeti, hogy ő olyan üveget talált fel, a mely soha sem törik el. Lehet kalapálni, mint a vasat; hajlítani, mint az ónat; lehet bármiféle forró vizet önteni belé, mégse törik el. A csuda üveg ha igaz, mit a bajor hirdet nagy öröme fog szolgálni házi asszonyainknak.

**Az ezermester magyar.** Egy magyar ember Dél-Amerikából a következőket írja. *Allandó foglalkozáshoz itt alig jutottam; azért minden dolgot elváltam. Voltam már lovász. pinczér, kutat reperáltam, telefondrótot huztam, kuklibábukat állítottam. Egy börgyárban dolgoztam négy napig; lisztet zsákoltam; zászlót vittem; báltermet suroltam, viaszoltam, este pedig ingyen táncoltam a szép spanyol és indus lányokkal, asszonyokkal. Mindezt nem csináltam volna otthon, de itt, a hol nem ismer senki sem — megteszem, különben éhen halok meg.*

**Hiszem is, mert...** Megszorult a székely-asszony pénzdolgában, s csak egy kis nemzeti kölcsönrel segíthetett magán. Elment a szomszédfaluba, a hol egy földes urnál mindig talált méltányos kamattal a megszorult ember pénzt. Bekopog, de csak az asszonyt találta odahaza. Illő tisztelettel elmondja az asszonynak ügyes-bajos dolgát töviről-hegyire, s mikor a részvétet eléggé feltámasztani hitte kéri a szükséges pénzösszeget kölcsön. Jajj, lelkem — mond a földesur felesége — én nem tudok adni, mert a szekrény kulcsa a férjemnél van. Ó majd adni fog, ha haza jő. A székely asszony egy kis gondolkodás után így felelt: Hiszem es, mert mindenütt az ügyesebbeske gondolja a pénzt.

## A „Vasárnap“ szeretet munkája.

**Lapunk terjesztése.** A »Vasárnap« egyik buzgó és lelkes olvasója 20 koronát bocsátott rendelkezésünkre, hogy ebből küldjük a lapot *mikóujfalusi* ref. egyházunkba. Kérjük *Kiss Gyula* málnási lelkész társunkat, nevezzen meg pontos címmel 5 egyént, hogy a lapot megindíthassuk. Lapunk lelkes barátja fogadja legszívesebb köszönetünket.

**A »Vasárnap szeretet alap«-jára,** melynek célja egy szegény árva gyermek segélyezése: a legkisebb adományt is hálás köszönettel fogadjuk.

### A szerkesztő póstája.

**Gy. M. Veresmart,** A »Vasárnap« csak magyar nyelven jelenik meg. Buzgóságát köszönjük, de német testvéreink kívánságának nem tehetünk eleget. Hanem a Vasárnap utján ez illetők könnyen megtanulhatnak magyarul, s akkor rájuk nézve is kedves olvasmány lenne lapunk. Meg kell csak próbálni!

**D. J.** Verseit kaptuk. Köszönjük.

**F. S.** Sokan gáncsoltak már, de kevesen tettek érdeklődésüket. Tőled, ki lapunknak régi és kedvelt dolgozó társa vagy, a gáncsot éppen nem vártuk volna. De, szívesen eltűrjük, mert te legalább megmutatod, hogy milyen irányban kell haladni. Ha mégis úgy vagy meggyőződve, hogy a felekezetenélküli, semmi vallásos irányt nem képviselő »N. L.« jobban építi az isten országát, mint a Vasárnap: ám, ajánld azt hivednek. Semmi szavunk ellene. A földolog az, hogy a cél eléréjük. Ha te más uton éred el, mi azon csak örvendünk. A küldött cikket közelebbről leadjuk. Béke velünk.

**Pásztor,** A dolgot rendbe hoztuk. Ezután czimedre 3 példány megy.

**F. K.** A hibás czimszalagot kiigazítottuk. A meg nem érdemelt gratulációt köszönöm. Isten veled.